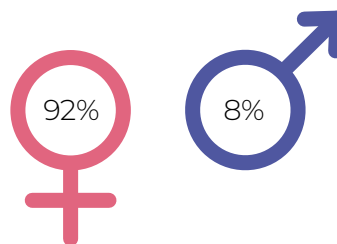

a Vrouwenopvang en begeleiding bij huiselijk geweld

b 1. Om wie gaat het?

6.695 personen in de vrouwenopvang

c Hoe is het om in de vrouwenopvang terecht te komen? Lees het verhaal van Rosita.

d Problematiek

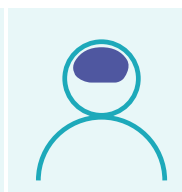

- partnergeweld
- eerge relateerd geweld
- ouder mishandeling
- seksueel geweld en uitbuiting in relaties
- huwelijksdwang

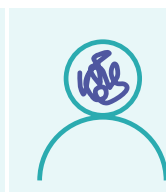
en verder

Armoede en schulden

Licht verstandelijke beperking

Psychische en psychosociale problemen

Verslaving

e 2. Wat bieden onze leden aan zorg en begeleiding?

- opvang bij acute crisissituaties
- noodbedden
- vervolgoopvang met systeemgerichte begeleiding voor volwassenen en kinderen
- ambulante begeleiding
- groepsaanbod voor volwassenen en kinderen
- lotgenoten- en ervaringsdeskundigencontact
- specialistische opvang en begeleiding slachtoffers eerge relateerd geweld, seksueel geweld en mensenhandel

f 3. Wat hebben cliënten aan deze begeleiding, wat levert het de maatschappij op?

- aanpak van huiselijk geweld stopt huiselijk geweld volledig in 50% van de gevallen
- kindermishandeling daalt met 30% stoppen van huiselijk geweld voorkomt overdracht van ouder op kind
- iedere euro die wordt geïnvesteerd in methodische begeleiding van kinderen in de opvang levert twee euro op

g 4. Welke kwaliteitsnormen hanteren de leden van Valente?

Keurmerk Veiligheid in de Vrouwenopvang

- ### h
- Wat zou het opleveren als we de aanpak van huiselijk geweld verder zouden hervormen? Lees de blog van een van onze bestuurders.

i 5. Wat is er nodig?

- voldoende, beschikbare capaciteit
- systemische integrale aanpak en bekostiging
- versterking van de gendersensitieve aanpak
- inzet ervaringsdeskundigheid huiselijk geweld
- sterke verbinding met netwerkpartners vóór, tijdens en na opvang en begeleiding vrouwenopvang

- a Wettelijke definitie van opvang: onderdak en begeleiding voor personen die de thuissituatie hebben verlaten, al dan niet in verband met risico's voor hun veiligheid als gevolg van huiselijk geweld, en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving (Wmo, 2015).
- b 'In 2022 maakten volgens gegevens van Valente 6.695 personen gebruik van de vrouwenopvang, waaronder 2.815 kinderen (18-). Van de 3.880 volwassenen (18+) waren 3.395 vrouw (rest man of overig).

Kanttekening: uit deze gegevens is niet te halen hoeveel cliënten gebruik maakten van noodbedden, crisis- of vervolgoopvang en hoeveel unieke cliënten er ambulantly geholpen werden; het aantal ambulante cliënten moet in de praktijk hoger zijn. Over de totale omvang van huiselijk geweld in Nederland publiceert Movisie periodiek een factsheet (www.movisie.nl/publicatie/factsheet-huiselijk-geweld-2021). Hierin wordt duidelijk dat registratie van gegevens over huiselijk geweld op verschillende manieren en door verschillende instanties plaats vindt, met uiteenlopende definities. Dit maakt vergelijking van cijfers lastig. In de landelijke impactmonitor (dashboards.cbs.nl/v3/dashboardimpactmonitor_hgkm) huiselijk geweld en kindermishandeling zijn nog geen gegevens uit de vrouwenopvang opgenomen.

- c Hoe is het om in de vrouwenopvang terecht te komen? Lees het verhaal van Rosita www.valente.nl/nieuws/in-de-opvang-ging-de-wereld-voor-me-open-ik-heb-mezelf-teruggevonden.
- d Partnergeweld is in meeste gevallen geweld tegen vrouwen, maar ook mannenmishandeling komt voor (www.mannenmishandeling.nl). Over het ontstaan van huiselijk geweld, de risicofactoren en verschillende vormen maakten wij met onze leden deze infographic: www.valente.nl/vrouwenopvang/infographic-huiselijk-geweld.

Bronnen: onderzoek Kwestie van lange adem (www.verwey-jonker.nl/publicatie/kwestie-van-lange-adem), november 2020 dat inzicht geeft in dominante gezinsprofielen en 'In de lift, cohortstudie naar de effecten van de Oranje Huis-aanpak', Lünemann, K., Lünemann, M., Compagner, M., Verwey Jonker Instituut, Utrecht, januari 2021 (www.verwey-jonker.nl/publicatie/in-de-lift-huiselijkgeweld-oranjehuis-geweld-gezinnen-alkmaar-amsterdam).

Op grond van kwalitatief onderzoek onderscheidt het Verwey-Jonker Instituut 5 gezinsprofielen (zie ook: gezinsprofielen.augeo.nl/augeo-special-gezinsprofielen/augeo-kennis-gezinsprofielen_hulpmiddel_om_gezinsprofielen_in_gezinnen_te_herkennen, Augeo Kennis, 2020), waarvan *intieme terreur* (www.sterkhuis.nl/factsheet-intieme-terreur/) en gezin in de stress het meest herkend worden in de vrouwenopvang.

Femicide of vrouwenmoord is de meest extreme vorm van partnergeweld, daarom vragen we daar apart aandacht voor: www.valente.nl/themas/dossier-femicide

- e Onze leden bieden: noodbedden, crisis- en vervolgovang met systeemgerichte begeleiding voor volwassenen en kinderen, korte en langer durende ambulante begeleiding, groepsaanbod voor volwassenen en kinderen, lotgenoten- en ervaringsdeskundigencontact en specifieke interventies zoals AWARE bij stalking en andere hoog risico situaties.

Landelijk specialistische functies voor specifieke doelgroepen (eengerelateerd geweld, incl. de piketregeling van het Landelijk Expertisecentrum Eengerelateerd Geweld, slachtoffers van seksueel geweld, uitbuiting en mensenhandel) worden op enkele plekken geboden. Op veel plekken wordt momenteel specifiek aanbod voor plegers ontwikkeld.

Leden van het Landelijk Netwerk Vrouwenopvang (Valente) zijn 24/7 uur beschikbaar voor de bescherming van slachtoffers van huiselijk geweld. Zij hebben landelijk bindende afspraken gemaakt over toegang tot crisisopvang, noodbedden en landelijke specialisaties. Veilige opvang en ambulante begeleiding staan ten dienste van elkaar en vullen elkaar aan. Als specialist in de aanpak van huiselijk geweld biedt de vrouwenopvang een palet aan diensten aan verschillende betrokkenen. We doen dit altijd in samenwerking met een breed netwerk van maatschappelijke samenwerkingspartners.

Naar het aantal acute opvangplaatsen in 2019 is onderzoek gedaan, dat waren er op dat moment 80. Deze cijfers zijn mogelijk niet meer up-to-date.

In 2023 werkt het landelijk netwerk vrouwenopvang samen met de VNG aan de ontwikkeling van een monitor Capaciteit die inzicht geeft in actuele capaciteit en bezetting.

Financiering van opvang en begeleiding vindt voornamelijk plaats vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo2015). De landelijke specialismen worden bekostigd uit een mix van financieringsstromen (Wmo2015, Jeugdwet en Zorgverzekeringswet). Daarnaast bestaat een uitstapregeling voor prostituees in 18 centrumgemeenten. Gemeenten financieren opvang en hulp bij mensenhandel ook uit de algemene uitkering en uit het budget voor veiligheid en criminaliteitsbestrijding (algemene uitkering Gemeentefonds).

- f De zorg is gericht op het herstellen van acute en duurzame veiligheid en het toewerken naar een toekomst zonder geweld, voor alle betrokkenen. Uit onze jarenlange praktijk en uit diverse onderzoeken, weten we dat ernstige en structurele vormen van huiselijk geweld een 'kwestie van lange adem' zijn. Nazorg is niet voldoende: we zijn vanuit onze expertise en ervaring beschikbaar voor netwerkpartners die daarna het contact voortzetten met gezinnen om huiselijk geweld duurzaam te stoppen.

Zie hiervoor ook www.verwey-jonker.nl/publicatie/kwestie-van-lange-adem.

We bieden consult, deskundigheidsbevordering/voorlichting en soms ook casuïstiekbegeleiding. In lijn met de landelijke visie gefaseerd samenwerken aan veiligheid (vng.nl/sites/default/files/2021-01/20210125-visie-gefaseerd-samenwerken-aan-veiligheid-def.pdf) die de afgelopen jaren is ontwikkeld richt de vrouwenopvang zich op directe veiligheid, risico gestuurde zorg en op herstel.

We pleiten ervoor onze expertise ook veel meer aan de voorkant te benutten.

g De vrouwenopvang heeft het keurmerk '[Veiligheid in de Vrouwenopvang](#)' ontwikkeld en in 2019 in gebruik genomen. Bij het werk aan kwaliteit en veiligheid ligt de nadruk op preventie, triage, een integrale en systeemgerichte aanpak, gendersensitiviteit en het bevorderen van de eigen kracht. We werken methodisch en kennis gestuurd.

- De meeste leden hebben het Keurmerk inmiddels behaald.
- Veel van onze interventies zijn opgenomen in de Databank Effectieve Sociale Interventies (www.movisie.nl/databank-effectieve-sociale-interventies) of andere databanken (www.movisie.nl/databank-effectieve-sociale-interventies/andere-databanken).

h Lees de blog van een van onze bestuurders.
www.valente.nl/nieuws/verkiezingsverhaal-doe-iets-dat-zou-de-norm-moeten-zijn/.

- i**
1. Voldoende, beschikbare capaciteit van opvang en ambulante hulp, offline én online
 2. Systemisch en integraal werken waaronder: traumasensitief werken, plegeraanbod en werken vanuit gezinsprofielen
 3. Versterking van de gendersensitieve aanpak (www.valente.nl/kennisbank/documenten-gendersensitief-werken)
 4. Inzet van ervaringsdeskundigheid in huiselijk geweld
 5. Sterke verbinding met netwerkpartners vóór, tijdens en na opvang en begeleiding vrouwenopvang en samen vanuit verschillende perspectieven kijken wat nodig is. (Zie ook: www.valente.nl/kennisbank/lezing-katinka-lunnemann-verschillend-perspectief-samen-kijken.)

Toegang tot en beschikbaarheid van traumabehandeling voor kinderen én volwassenen behoren tot onze prioriteiten. Daarnaast werken we, met anderen, aan het wegnemen van knelpunten op het gebied van bestaanszekerheid, zoals vermindering schulden, vergroten financiële zelfredzaamheid en uitzicht op betaalbare woningen om instroom te verminderen en uitstroom te versnellen. Om de integrale, systeemgerichte aanpak te realiseren is integrale bekostiging en ontstichting tussen budgetten nodig.